

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, 29.11.2002
KOM(2002) 660 endelig

STATUSRAPPORT

**OM MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
OM FØLGERNE AF EU'S UDVIDELSE FOR DE REGIONER, DER GRÆNSER OP
TIL ANSØGERLANDENE**

FÆLLESSKABSFORANSTALTNINGER FOR GRÆNSEREGIONERNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning.....	3
2.	Status over gennemførelsen: Nye foranstaltninger.....	5
2.1.	Transeuropæiske net	5
2.2.	Pilotprojekt vedrørende konsekvenserne af udvidelsen for grænseregionerne	6
2.3.	Netværksforanstaltninger inden for rammerne af INTERREG	10
2.4.	Særlig støtte på 30 mio. EUR til grænseregioner under INTERREG i 2002	11
2.5.	Særprogram med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) som støtte til kommunale infrastrukturprojekter i regioner i kandidatlandene, der grænser op til EU.....	12
3.	Status over gennemførelsen: bedre koordinering af eksisterende politikker.....	14
3.1.	Bedre koordinering mellem PHARE-CBC og INTERREG.....	14
3.2.	Politiske initiativer i landbrugssektoren	16
4.	Konklusion	17

1. INDLEDNING

Europa-Kommissionen vedtog den 25. juli 2001 en handlingsplan for de regioner, der grænser op til ansøgerlandene [KOM(2001) 437]. Der var tale om 23 regioner i Østrig, Finland, Tyskland, Grækenland og Italien.¹ Der blev foretaget en analyse, som viste, at de fleste grænseregioner modtager betydelige tilskud fra strukturfondene under mål 1 og 2 samt gennem fællesskabsinitiativerne INTERREG, EQUAL, LEADER+ og URBAN. I perioden 2000-2006 er der i alt 16 mia. EUR til rådighed til mål 1- og 2-områder, der støder op til kandidatlandene. Det viste sig imidlertid også, at der fortsat findes visse specifikke problemer, navnlig med hensyn til infrastruktur og økonomisk omstrukturering.

Derfor foreslog Kommissionen i sin meddelelse af 25. juli 2001 en række supplerende aktioner med henblik på at styrke grænseregionernes konkurrenceevne. Disse aktioner omfatter såvel *nye foranstaltninger* som en *bedre koordinering af eksisterende politikker*.

De *nye foranstaltninger*, som foreslås af Kommissionen, sigter mod at yde særlig supplerende finansiering til grænseregionerne inden for transport og miljøinfrastruktur, små og mellemstore virksomheder (SMV'er), netværksaktiviteter samt ungdomsudveksling. Handlingsplanen indeholdt følgende foranstaltninger:

- 150 mio. EUR blev øremærket som støtte til TEN-T-projekter ved grænserne til kandidatlandene i perioden 2003-2006, hvoraf 50 mio. EUR skal komme fra eksisterende midler, som ikke allerede er forpligtede. Samtidig foreslog Kommissionen, at den maksimale sats for fællesskabsstøtte til specifikke, grænseoverskridende TEN-T-projekter (inklusive de ovennævnte) skulle øges fra 10 % til 20 %.
- Udvikling af en kommunal infrastrukturfacilitet i samarbejde med EIB som støtte til mindre kommunale infrastrukturprojekter i kandidatlandenes fælles grænseregioner med EU. Denne var baseret på en ekstrabevilling på 35 mio. EUR i 2002 og 15 mio. i 2003 under PHARE-programmet.
- Supplerende støtte på 15 mio. EUR til aktioner til styrkelse af konkurrenceevnen i regioner og økonomiske sektorer, der i særlig grad berøres af udvidelsen, navnlig små og mellemstore virksomheder. Disse særlige aktioner finansieres via budgetposten B5-3003 "Pilotprojekt vedrørende konsekvenserne af udvidelsen for de regioner, der støder op til kandidatlandene", som Europa-Parlamentet indførte for perioden 2001-2002 (dvs. 10 mio. EUR i 2001 og 5 mio. EUR i 2002).

1 To af regionerne ligger i Finland: Uusimaa, Etelä-Suomi; otte i Tyskland: Niederbayern, Oberpfalz, Oberfranken, Brandenburg, Berlin, Mecklenburg-Vorpommern, Chemnitz, Dresden; seks i Østrig: Burgenland, Niederösterreich, Wien, Kärnten, Steiermark, Oberösterreich; to i Italien: Veneto, Friuli-Venezia Giulia og fem i Grækenland: Anatoliki Makedonia – Thraki, Kentriki Makedonia, Voreio Aigaio, Notio Aigaio og Kriti.

- Fællesskabsstøtte på 20 mio. EUR til aktioner, der kan støtte og lette samarbejdet i grænseområderne inden for rammerne af INTERREG-programmet for netværk, informationsaktiviteter, støtte til projektudvikling osv.
- Tildeling af yderligere 10 mio. EUR i fællesskabsstøtte i perioden 2003-2006 til målrettet "folk-til-folk"-ungdomsudveksling, volontørtjeneste samt uddannelses- og informationsaktiviteter i grænseregionerne inden for rammerne af YOUTH-programmet.

Den samlede finansiering under handlingsplanen for udvikling af grænseregionerne var i henhold til Kommissionens forslag **245 mio. EUR**, hvoraf 50 mio. EUR specifikt var forbeholdt grænseregioner i ansøgerlandene.

I efteråret 2001 vedtog budgetmyndigheden så at bevillige yderligere 60 mio. EUR til grænseregionerne på budgetterne for 2002 og 2003, hvorved den samlede finansiering til grænseregioner på begge sider af grænsen nåede op på **305 mio. EUR**. Det supplerede beløb på 60 mio. EUR, som budgetmyndigheden stillede til rådighed, er fordelt som følger:

- særlig støtte på 30 mio. EUR til grænseregioner under INTERREG i 2002 (fra fleksibilitetsinstrumentet)
- en ekstrabevilling på 15 mio. EUR til ovennævnte pilotprojekt om "konsekvenserne af udvidelsen for de regioner, der støder op til kandidatlandene" i 2002
- en ekstrabevilling på 15 mio. EUR til forberedende foranstaltninger vedrørende pilotprojektet "konsekvenserne af udvidelsen for de regioner, der støder op til kandidatlandene" (budgetkonto B5-3003) på 2003-budgettet.

Ud over disse foranstaltninger med supplerende finansiering foreslog man i Kommissionens handlingsplan en **bedre koordinering af eksisterende politikker** med henblik på at harmonisere de forskellige europæiske politikker mere effektivt for at tage hensyn til grænseregionernes særlige behov.

Kommissionen ønskede navnlig en bedre koordinering mellem PHARE-CBC og INTERREG-initiativet. I den henseende foreslog Kommissionen følgende:

- en ændring af PHARE-CBC-forordningen inden udgangen af 2002
- en undersøgelse af mulighederne for en mere fleksibel anvendelse af det såkaldte "territorialprincip", som kun giver mulighed for INTERREG-finansiering af projekter, der rent fysisk er placeret på EU's område.

Kommissionen tilskyndede endvidere medlemsstaterne til at gennemføre visse politiske initiativer inden for landbrugssektoren. I den henseende foreslog Kommissionen:

- at ændre fokus for programmerne til udvikling af landdistrikter med henblik på at forbedre konkurrenceevnen og diversificere aktiviteterne i grænseområderne

- at anvende LEADER+-programmet til at udvikle samarbejdet mellem landdistrikter på begge sider af grænsen.

Gennemførelsen af handlingsplanen overvåges af en særlig arbejdsgruppe for grænseregioner inden for Kommissionen, der netop er oprettet med dette formål. Arbejdsdokumentet indeholder denne arbejdsgruppes første statusrapport. Heri beskrives situationen med hensyn til gennemførelsen af de ovenfor skitserede foranstaltninger.

2. STATUS OVER GENNEMFØRELSEN: NYE FORANSTALTNINGER

2.1. Transeuropæiske net

Den 2. oktober 2001 vedtog Kommissionen et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 2236/95 om generelle regler for Fællesskabets finansielle støtte inden for transeuropæiske net [KOM(2001) 545 endelig udg.].

I overensstemmelse med sin handlingsplan for grænseregioner anførte Kommissionen, at det kan blive vanskeligt at gennemføre grænseoverskridende projekter med kandidatlandene på grund af økonomiske begrænsninger. Kommissionen mente derfor, at den maksimale støtte til projekter vedrørende transeuropæiske transportnet, der falder inden for kategorien grænseoverskridende jernbaneprojekter, der krydser naturlige forhindringer, eller har til formål at eliminere klart identificerede flaskehalse ved grænserne til kandidatlandene, bør hæves fra 10 % til 20 % for at skabe en løftestangseffekt og navnlig for at tiltrække private investorer.

For at supplere ISPA-støtten til kandidatlandene konkluderede Kommissionen ligeledes, at medlemsstaterne bør tildeles supplerende økonomisk bistand på 100 mio. EUR i perioden 2003-2006 under TEN-budgetposten, som skal anvendes til de mest presserende forbedringer af den grænseoverskridende transportinfrastruktur til kandidatlandene. Derfor bør den økonomiske ramme udvides i overensstemmelse med dette i de finansielle overslag for 2000-2006. Med henblik herpå vil 50 mio. EUR fra det nuværende TEN-T-budget blive afsat specifikt til disse projekter. Dette kan ske i forbindelse med revisionen af det vejledende flerårige program, som medlemsstaterne og Kommissionen i fællesskab har oprettet til finansiering af TEN-projekter.

Både Rådet og Europa-Parlamentet er gået i gang med at undersøge Kommissionens forslag. Førstebehandlingen i EP fandt sted den 2. juli 2002, og ved afstemningen bekræftede EP sin støtte til Kommissionens forslag. Udkastet til forordning er endnu ikke vedtaget, og det er ikke sandsynligt, at det bliver vedtaget inden udgangen af 2002.

2.2. Pilotprojekt vedrørende konsekvenserne af udvidelsen for grænseregionerne

Samarbejde med ARGE indledt i 2001

I 2001 bevilligede Kommissionen et tilskud på 10 mio. EUR til ARGE² som støtte til et omfattende pilotprojekt rettet mod SMV'er i EU's grænseregioner ("Growing together with Europe"). ARGE er et netværk bestående af 28 handelskamre fra forskellige medlemsstater, der er placeret i EU-regioner, der støder op til kandidatlandene, og som derfor repræsenterer SMV'er i de fleste af de grænseregioner, der nævnes i Kommissionens handlingsplan. SMV'er fra en grænseregion, der ikke er repræsenteret gennem et handelskammer i ARGE-netværket (f.eks. Finland), kan drage nytte af aktiviteterne inden for dette pilotprojekt og vil aktivt blive holdt underrettet og involveret af ARGE.

Pilotprojektet sigter mod at styrke SMV'ernes konkurrenceevne gennem tre hovedkomponenter: 1) information, 2) udarbejdelse og gennemførelse af strategier og 3) grænseoverskridende samarbejde. Projektet startede den 3. januar 2002. I maj 2002 havde man udarbejdet et komplet arbejdsprogram for de enkelte regioner og færdiggjort publikationsmateriale for SMV'erne. Man har oprettet et særligt websted, som SMV'erne har haft adgang til siden 1. juli 2002. Aktiviteterne er påbegyndt under alle tre komponenter, og de vil blive gennemført over en periode på 40 måneder.

Projektet er rettet mod SMV'ers problemer i arbejdskraftintensive sektorer, der sandsynligvis vil blive udsat for øget konkurrence fra virksomheder i kandidatlandene. Der ydes ligeledes støtte til mellemstore virksomheder i kapitalintensive, innovative sektorer, der vil kunne udnytte åbningen af nye vækstmarkeder. De tilgængelige midler vil blive distribueret i henhold til behov og prioriteringer i de enkelte regioner uden forud fastlagte fordelingsnøgler. Inden for projektet regner man med at nå 144.000 SMV'er, hvoraf 25 % ligger i Østrig, delstaterne i det tidligere Østtyskland og Bayern, 15 % i Italien og 5 % i henholdsvis de græske og finske grænseregioner. Tallene for de enkelte lande er vejledende og baseret på befolkningstallet og antallet af SMV'er.

Projektet er enestående på grund af kombinationen af central projektledelse og decentral projektafvikling. På den ene side bidrager regionale koordinators udvalgt blandt ARGE-medlemmerne med viden om den særlige situation i "deres" grænseregion. De kan også stille deres viden til rådighed vedrørende aktiviteter, som de handelskamre, de repræsenterer, har arrangeret, og som har været særligt vellykkede. De regionale koordinators har ligeledes ansvaret for planlægning og gennemførelse af foranstaltninger i de regioner, som de repræsenterer. På den anden side sikrer den centrale projektledelse, som varetages af ARGE, en konsekvent og afbalanceret gennemførelse af foranstaltningerne.

Planlægningen og gennemførelsen af aktiviteterne koordineres med Euro Info Centrene (EIC), f.eks. i forbindelse med informationsaktiviteter om udvidelsesprocessen eller oprettelse af samarbejdsnetværk i kandidatlandene.

² Arbeitsgemeinschaft der Wirtschaftskammern entlang der Grenzen zu den mittel- und osteuropäischen Beitrittsstaaten

Fortsættelse af ARGE-støtten i 2002

I løbet af budgetproceduren for 2002 blev Kommissionens oprindelige forslag på 5 mio. EUR for 2002 på anmodning af Europa-Parlamentet forhøjet til 20 mio. EUR. Ved programmeringen af aktionerne i 2002 tog Kommissionen hensyn til EP's ønske om fortsat fokus på støtten til SMV'er.

I den forbindelse har Kommissionen besluttet at bevillige yderligere 3 mio. EUR til ARGE. De ekstra midler vil blive anvendt til at højne informationsniveauet og styrke foranstaltningerne vedrørende iværksætteres kvalifikationer samt til at udstyre et særligt websted, der er udviklet under det igangværende pilotprojekt, med flere produkter og tjenester til SMV'er i grænseområderne end oprindeligt planlagt. De ekstra midler vil navnlig gøre det muligt at udforme nye webbaserede produkter til SMV'er såsom udveksling vedrørende uddannelse på virksomhederne, trainee-uddannelser og erhvervsuddannelser samt en database med ekspertise og informationer, hvor SMV'erne får online-adgang til lokale eksperter samt lande-/regionsprofiler. På uddannelsesområdet vil der blive anvendt midler til udvikling af coaching-programmer for SMV'er, der kan hjælpe dem med at gennemføre strategier og forretningsplaner, som er udarbejdet under projektet.

Kommissionen har besluttet at bevillige dette tilskud på grund af projektets direkte kontakt til SMV'er i grænseregionerne og dets særligt innovative metoder, der er kendetegnet af forskellige faktorer, herunder synergi gennem netværkssamarbejdet mellem de 28 handelskamre, en velafbalanceret betjening af grænseregionerne og resultatorienterede aktiviteter gennem centraliseret projektförvaltning, fordele i kraft af viden om sektorer og SMV'ers problemer i kraft af den decentraliserede projektafvikling.

...og starten på samarbejdet med EIC'erne

Ud over støtten til ARGE offentliggjorde Kommissionen tre forslagsindkaldelser den 20. juli 2002³ til et samlet beløb på 15 mio. EUR. Den ene af disse sigter mod at forbedre SMV'ers konkurrenceevne i EU's grænseregioner gennem udbygning af handelsrelationer og erhvervskontakter med SMV'er i kandidatlandenes grænseregioner eller i andre regioner end grænseregionerne i det nuværende EU. Kommissionen vil støtte oprettelsen og gennemførelsen af regionale partnerskabsarrangementer for SMV'er.

- for at fremme samarbejdet mellem SMV'er og hjælpe dem med at etablere kontakter, netværk og samarbejdsforbindelser med henblik på etablering af fremtidige erhvervsrelationer
- for at stimulere SMV'ernes transnationale og grænseoverskridende aktiviteter med henblik på at identificere fælles erhvervsinteresser og markedsmuligheder i kraft af udvidelsesprocessen

³ EFT C 174 af 20. juli 2002, s.13-17.

- at give SMV'ernes ejere og direktører mulighed for at mødes med leverandører af tekniske og finansielle tjenesteydelser samt markedsføringsbistand.

Det samlede beløb til denne forslagsindkaldelse, som er begrænset til EIC'er, er på 7,5 mio. EUR.

...med lokale og regionale faglige organisationer

Formålet med den anden forslagsindkaldelse er at styrke konkurrenceevnen i regioner og erhvervssektorer, der i særlig grad berøres af udvidelsen, ved at fokusere på funktionæransattes og timelønnedes behov i grænseregionen. Aktiviteterne vil være fokuseret på:

- information og viden om udvidelsens sociale og økonomiske konsekvenser for særligt berørte grupper og organisationer
- forbedring af kvalifikationer og færdigheder for timelønnede og funktionærer i regioner og økonomiske sektorer, der i særlig grad berøres af udvidelsen
- grænseoverskridende aktiviteter, der påvirker timelønnedes og funktionærers tilværelse på arbejdsmarkedet, med henblik på at højne den tværkulturelle forståelse.

Det samlede beløb til denne forslagsindkaldelse, som er begrænset til lokale og regionale faglige organisationer, er på 6 mio. EUR.

...og med regionale/lokale myndigheder og kommuner

Den tredje forslagsindkaldelse sigter mod at give de lokale og regionale myndigheder i EU's grænseregioner bedre mulighed for at vedtage strategier og handlingsplaner, således at de kan forberede sig på de administrative følger af udvidelsen. Med henblik på at nå dette mål vil de bevilligede midler blive anvendt som støtte til grænseoverskridende initiativer, der

- forbedrer samarbejdet og sammenlægning af erfaringer hos lokale og regionale myndigheder
- intensiverer og konsoliderer dialogen på tværs af grænserne og bidrager til etablering af institutionelt samarbejde mellem myndighederne med henblik på at lette integrationen af regioner, lokalsamfund og borgere
- fokuserer på institutionel og administrativ kapacitetsopbygning, herunder udvikling af rammer for projekter og forvaltning, behovsanalyse, menneskelige ressourcer samt levering af tjenester
- udstyrer aktørerne inden for de lokale og regionale myndigheder med færdigheder og viden, således at de kan gennemføre og forvalte de administrative og tekniske aspekter af udvidelsen.

Det samlede beløb til denne forslagsindkaldelse, som er begrænset til lokale og regionale myndigheder, kommuner og sammenslutninger af kommuner, er på 1,5 mio. EUR.

Alle tre forslagsindkaldelser er begrænset til veldefinerede organisationer, hvis hovedopgave er at yde støtte til målgrupperne i de pågældende interventionsområder, og som er velrepræsenterede i både grænseregioner og andre regioner i EU's medlemsstater. En lang række organisationer er blevet opfordret til at danne partnerskaber med ansøgerne.

I alle forslag, der indsendes til Kommissionen, skal det ligeledes dokumenteres, at de supplerer lokale eller regionale aktiviteter til udvikling af grænseregionerne, som medfinansieres under Fællesskabets programmer eller initiativer (såsom INTERREG). Den foreløbige dato for meddelelse af resultaterne af tildelingsproceduren er fastsat til december 2002.

Supplerende foranstaltninger over for unge

...indenfor rammerne af pilotprojektet i 2002

Endelig vil 2 mio. EUR blive anvendt til at finansiere foranstaltninger til fordel for unge i grænseregionerne i henhold til det sæt af regler, kriterier og procedurer, der i øjeblikket anvendes inden for YOUTH-programmet. Midlerne vil dog blive anvendt inden for rammerne af pilotprojektet (budgetpost B5-3003). Derfor vil YOUTH-projektets budget (B3-1010) for 2002 ikke blive påvirket af de planlagte aktiviteter i grænseregionerne.

Fordelingen af midler, som programudvalget for YOUTH-programmet fastlagde i juni 2002, er baseret på befolkningstallet i de berørte områder. De enkelte lande tildeles en andel af de samlede midler til grænseoverskridende samarbejde i henhold til befolkningstallet i de berørte regioner i forhold til den samlede befolkning i alle de berørte regioner i alle 13 lande. Midlerne vil blive tildelt i henhold til bestemmelserne i det nuværende YOUTH-program for decentrale aktiviteter i de fem udvælgelsesrunder, der er planlagt i 2002, hvilket vil betyde en kraftig forøgelse af omkostningseffektiviteten og synligheden af folk-til-folk-samarbejdet på tværs af grænserne. I forbindelse med deres regelmæssige rapportering, som er planlagt til april 2003, skal de nationale YOUTH-agenturer, fremlægge særskilte økonomiske og statistiske rapporter, hvori deres grænseoverskridende aktiviteter for 2002 klart vil blive identificeret.

Kommissionen har opfordret de nationale agenturer for alle de involverede lande til at fremlægge grænseoverskridende samarbejdsplaner med henblik på udformning og gennemførelse af projekter og partnerskaber, der fremmer mobilitet, initiativ, interkulturel læring og solidaritet mellem unge og andre borgere i grænseregionerne.

På grundlag af disse arbejdsplaner vil de nationale agenturer yde tilskud til en række grænseoverskridende samarbejdsprojekter, som alle rummer aspekter af interkulturel læring, unges aktive deltagelse, tværnational mobilitet og samarbejde svarende til eksemplerne i nedenstående ungdomsudveksling:

Det nationale YOUTH-agentur i Finland har ydet tilskud til et multilateralt ungdomsudvekslingsprojekt ved navn "COSMO", som omfatter unge fra grænseregioner i Finland, Estland og Tyskland. Projektets sigte er at forebygge social udstødelse og øge de unges kendskab til Europa. De unge vil lære om kultur og skikke i andre lande og få oplysninger om, hvordan man kan komme til at studere og arbejde i udlandet. Under ungdomsudvekslingen vil de unge afholde workshops om temaer af europæisk interesse og arrangere interkulturelle aftener,

hvor de skal præsentere deres land gennem musik, mad og lege. "Olympiske lege" og en "opdagelsesrejse i byen" skal supplere de interkulturelle og uformelle indlæringsaspekter. De unge deltagere har medvirket aktivt ved forberedelsen og gennemførelsen af udvekslingsprojektet og ligeledes ved gennemførelsen af aktivitetsprogrammet.

De nationale YOUTH-agenturer vil ligeledes gennemføre betydningsfulde informationsaktiviteter for at fremme det grænseoverskridende samarbejde over for unge og alle aktører på ungdomsområdet (ungdomsrådgivere, ungdomsorganisationer osv.) gennem kontaktskabende seminarer, studiebesøg, uddannelsesseminarer osv.

Det endelige antal bevilligede ungdomsudvekslinger, volontørtjenester, støtteforanstaltninger (samarbejds-, uddannelses- og informationsaktiviteter) samt informationsaktiviteter vil ikke være på plads før den 30. april 2003, hvor de nationale YOUTH-agenturer afleverer deres foreløbige økonomi- og statistikindberetninger for 2002.

...indenfor rammerne af YOUTH programmet i perioden 2003-2006

Ekstrabevillingen på 10 mio. EUR i fællesskabsstøtte til YOUTH-programmet i perioden 2003-2006 vil blive forvaltet i henhold til de samme decentraliserede procedurer. Programudvalget for YOUTH-programmet vil i november 2002 træffe beslutning om fordelingen af de 3 mio. EUR, der er afsat under budgetposten for YOUTH-programmet (B3-1010) for 2003.

2.3. Netværksforanstaltninger inden for rammerne af INTERREG

I sin handlingsplan for grænseregionerne foreslog Kommissionen en bevilling på 20 mio. EUR, som skulle hentes fra ressourcerne under punkt 53 i INTERREG III-retningslinjerne vedrørende aktioner, der sigter mod at fremme og lette samarbejdet i grænseregionerne. Kommissionen besluttede efterfølgende at afsætte disse midler til programmerne i C-kategorien under INTERREG III og til INTERACT-programmet (dvs. støtteprogrammet for INTERREG), idet begge programmer er beregnet på at stille finansiering til rådighed for den type af aktioner, der står anført i Kommissionens meddelelse.

Ved at benytte denne fremgangsmåde kan man også udnytte de partnerskabs- og forvaltningsstrukturer, der allerede er etableret med henblik på gennemførelsen af INTERREG III C- og INTERACT-programmerne og dermed give mulighed for en hurtigere anvendelse af midlerne til de berørte regioner. Oprettelsen af et nyt særprogram ville derimod have betydet en langsom og besværlig gennemførelsesproces og ville have været mindre effektiv.

Med udgangspunkt i befolkningstallet i de pågældende grænseregioner besluttede Kommissionen at bevillige 12,3 mio. EUR til INTERREG III C øst-programmet, 2,2 mio. EUR til INTERREG III C nord-programmet og 0,5 mio. EUR til INTERREG III C syd-programmet. Derudover vil Kommissionen afsætte 5 mio. EUR til INTERACT-programmet.

Den supplerende finansiering er blevet tilføjet i form af en supplerende prioritet i hvert af de berørte programmer. For INTERREG III C-programmernes vedkommende omfatter foranstaltningerne under denne særlige prioritet projekter med netværkssamarbejde og individuelt samarbejde, der sigter mod at tilskynde til og lette samarbejdet i grænseregionerne

med henblik på at styrke disses økonomiske konkurrenceevne. De planlagte aktiviteter under INTERACT omfatter informationsforanstaltninger, seminarer, undersøgelser og udveksling af erfaringer om horisontale spørgsmål for INTERREG-programmerne samt om deres komplementaritet i forhold til eksterne politiske instrumenter.

De ledende partnere skal være beliggende i grænseregioner, der støder op til kandidatlandene. Der tilskyndes til samarbejde med partnere i kandidatlandene. Inden for rammerne af de pågældende INTERREG III C-programmer skal et individuelt samarbejdsprojekt omfatte mindst tre partnere fra mindst to lande, mens et netværk skal bestå af mindst fem partnere fra mindst tre lande.

Med hensyn til de supplerende midler, der stilles til rådighed for INTERREG III C-programmerne, vil de samme bidragssatser fra EFRU blive anvendt i henhold til artikel 29, stk. 3, i den generelle forordning om strukturfondene (1260/1999). Hvad angår INTERACT vil den samme bidragssats blive anvendt som for tilsvarende foranstaltninger under INTERACT.

Processen for vedtagelse af de pågældende INTERREG III C-programmer blev afsluttet i maj 2002. INTERACT-programmet forventes vedtaget først på efteråret 2002.

2.4. Særlig støtte på 30 mio. EUR til grænseregioner under INTERREG i 2002

Den 21. november 2001 blev Europa-Parlamentet, Kommissionen og Rådet på et møde i Forligsudvalget om budgetproceduren for 2002 enige om, at der skulle indsættes et yderligere beløb på 30 mio. EUR under udgiftsområde 2 (strukturfondene) på budgettet for regioner, der grænser op til kandidatlandene, med henblik på at finansiere specifikke aktioner til støtte for disse regioner. Europa-Parlamentet vedtog 2002-budgettet den 13. december 2001 og bekræftede forpligtelsen på 30 mio. EUR til grænseregionerne i form af en særlig budgetpost (B2-1411) vedrørende INTERREG III-initiativet.

I henhold til fremgangsmåden for anvendelse af de 20 mio. EUR til netværksaktiviteter inden for rammerne af INTERREG III C og INTERACT besluttede Kommissionen at tildele disse midler til eksisterende programmer og derved give mulighed for et øget grænseoverskridende samarbejde. I lyset af den stramme tidsplan for forpligtelse af ekstrabevillingen på 30 mio. EUR forekom en sådan løsning endnu en gang at være den enkleste og mest pragmatiske.

Kommissionen besluttede at yde yderligere finansiering til:

- de 13 INTERREG-programmer i kategori A, der dækker grænserne med kandidatlandene, og som dermed berøres direkte af udvidelsen, samt
- kategori B INTERREG-programmet for Østersøområdet.

Grænserne med kandidatlandene er omfattet af de programmer i kategori A fra Grækenland/Cypern i syd til Finland/Estland i nord med undtagelse af søgrænsen til Letland og Litauen. Selvom disse to lande ikke har nogen landegrænse med en medlemsstat, vil deres tiltrædelse også have konsekvenser for konkurrencesituationen for nogle regioner i EU, der kan sammenlignes med konsekvenserne af andre kandidatlandes tiltrædelse. Medtagelsen af

Østersøprogrammet i kategori B er også en imødekommelse af Europa-Parlamentets ønske vedrørende regioner med søgrænser.

Midlerne er blevet fordelt til de 14 berørte programmer i henhold til en objektiv nøgle, nemlig den gældende fordeling af EFRU-midler til programmerne (se bilag).

I lyset af den forholdsvis begrænsede bevilling til de enkelte programmer er de 30 mio. EUR blevet afsat til en fælles prioritering "særlig støtte til regioner, der grænser op til kandidatlandene", som skal indsættes i de 14 programmer. Projekter på følgende områder skal prioriteres: styrkelse af transportsystemer, støtte til SMV'er, der i særlig grad påvirkes af udvidelsen, samt støtte til uddannelsesmæssigt og interkulturelt samarbejde, herunder foranstaltninger, der fremmer integrationen af forskellige sprog- og kulturgrupper. Man skal være særligt opmærksom på projekter på transportområdet og SMV-sektorer, der har en direkte sammenhæng med miljøforbedringer.

De normale bestemmelser vedrørende INTERREG III A- og B-programmerne finder anvendelse. Med henblik på at sikre en forsvarlig og effektiv forvaltning ændrede man alle de 14 berørte INTERREG-programmer ved en enkelt beslutning, som Kommissionen vedtog den 26. juli 2002. Alle forpligtelser blev valideret i september 2002. Medlemsstaterne blev opfordret til på forhånd at indsende ændrede finansielle opstillinger for de 14 programmer. Det bliver op til de respektive styringskomitéer at forpligte de økonomiske midler til konkrete projekter i henhold til kriterierne i programtillæggene, som endnu ikke er ændret.

2.5. Særprogram med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) som støtte til kommunale infrastrukturprojekter i regioner i kandidatlandene, der grænser op til EU

Det særlige EIB-program er udarbejdet som en reaktion på manglen på en hensigtsmæssig infrastruktur i lille skala, som man har identificeret i de regioner i kandidatlandene, der grænser op til EU. Den overordnede målsætning er at bidrage til den sociale og økonomiske udvikling i disse grænseregioner og at integrere dem med deres naboregioner i EU's nuværende medlemsstater.

Med henblik herpå skal der gennem programmet stilles mere kommunal infrastruktur i lille skala til rådighed ved at give kommunerne og deres leverandører af offentlige tjenester adgang til flere økonomiske midler gennem en kombination af lån fra EIB-ressourcer og gavebistand under PHARE. Ved investeringerne vil man tage behørigt hensyn til de tilgængelige regionale, nationale og lokale samt andre programmeringsdokumenter.

I 2002 afsættes der 35 mio. EUR fra PHARE-budgettet for 2002 til faciliteten, som i henhold til finansieringsforslaget skal vedtages af forvaltningskomitéen for PHARE den 27. september 2002.

EIB planlægger at påbegynde iværksættelsen af faciliteten for 2002 i Polen, som har en lang fælles grænse med Den Europæiske Union. Andre grænseregioner i andre kandidatlande vil blive medtaget på et senere tidspunkt under programmet (dvs. grænseregionerne i Bulgarien, Den Tjekkiske Republik, Estland, Ungarn, Polen, Slovenien og Slovakiet). I overensstemmelse med

Kommissionens handlingsplan for grænseregionerne er det planen at fortsætte finansieringen af det særlige EIB-program med et yderligere beløb på op til 15 mio. EUR fra PHARE-budgettet for 2003.

Gennemførelsen af programmet er baseret på princippet om en facilitet for kommunal infrastruktur. EIB vil bevillige midler fra sine egne ressourcer og dermed yde et samlet lån kombineret med PHARE-gavebistand til udvalgte lokale banker. Det overordnede forhold mellem EIB-ressourcerne og PHARE-bistanden skal være lig med eller højere end 5/1. EIB stiller mindst 175 mio. EUR til rådighed i form af lån, og Kommissionen stiller højst 35 mio. EUR til rådighed i 2002.

Kommissionen overdrager gennemførelsen af dette program til EIB og vil i begyndelsen af 2003 indgå en bidragsaftale med EIB, der giver mulighed for projektaktiviteter frem til 2009.

Hvad angår programmets praktiske gennemførelse vil EIB i første omgang identificere og udvælge lokale finansieringsinstitutioner i grænseregionerne som partnere, der har evner og styrke til samt interesse i at udvide deres transaktioner til finansiering af investeringer i mindre kommunale infrastrukturprojekter i en bestemt grænseregion. EIB vil stille lån til rådighed for disse institutioner, som til gengæld vil stille långivning til rådighed for kommuner eller organisationer, der leverer offentlige tjenester. PHARE-bidraget vil blive anvendt til at betale for en resultatafhængig tjenesteafgift til de deltagende lokale banker for at motivere dem til at deltage i programmet samt til dækning af supplerende udgifter, f.eks. til formidling af oplysninger om faciliteten over for kommunerne, levering af tjenester til kommunerne i forbindelse med udarbejdelsen af låneansøgninger eller analyser og strukturering af kommunale lån. En anden del af PHARE-bidraget vil blive anvendt som delvis godtgørelse til kommunerne eller kommunale tjenesteydere for disses investeringsudgifter eller udgifter forbundet med udvælgelsen og evalueringen af disse investeringer.

Før EIB underskriver en aftale om en finansieringspakke, der omfatter EIB-lånet og PHARE-bistanden ("projektet"), med en udvalgt, lokal finansieringsinstitution, skal EIB forelægge det pågældende projekt til godkendelse i Kommissionen. I projektforslaget vil EIB meddele Kommissionen det samlede lånebeløb, der er bevilliget til den pågældende lokale finansieringsinstitution under faciliteten og den dertil hørende PHARE-bistand. Efter godkendelsen underskriver EIB en aftale med den lokale finansieringsinstitution, som så bliver den deltagende bank under dette program.

Den deltagende bank skal bidrage til at fremme kendskabet til faciliteten blandt kommunerne og skal modtage låneansøgninger til infrastrukturinvesteringer, der opfylder kriterierne for støtteberettigelse. På grundlag af en grundig analyse af ansøgningerne underskriver den deltagende bank en låneaftale med en kommune eller en forsyningsvirksomhed, der leverer en kommunal tjeneste ("delprojekt"). I henhold til denne låneaftale skal en del af PHARE-bistanden tildeles kommunen eller den kommunale forsyningsvirksomhed. Generelt er investeringer støtteberettigede, hvis udgifterne ikke overskrider 5 mio. EUR.

Alle investeringsprojekter skal udføres under overholdelse af den relevante miljølovgivning på fællesskabsplan. Den samlede værdi af "delprojektet", den samlede værdi af PHARE-bistanden (direkte investeringsstøtte) til projektlederen og eventuelle andre fællesskabsmidler, som

projektlederen anvender til finansiering af investeringen, må ikke overstige 90 % af investeringsomkostningerne. På det operationelle plan vil gennemførelsen af programmet blive overvåget ved hjælp af statusrapporter, som indsendes af EIB, samt gennem et styringsudvalg bestående af repræsentanter for Kommissionen og EIB.

3. STATUS OVER GENNEMFØRELSEN: BEDRE KOORDINERING AF EKSISTERENDE POLITIKKER

Med hensyn til de særlige problemer i grænseregionerne gav Kommissionen i handlingsplanen udtryk for, at den har til hensigt at gennemføre en yderligere harmonisering af koordineringen mellem PHARE-CBC og INTERREG. Med henblik på dette annoncerede Kommissionen følgende foranstaltninger:

3.1. Bedre koordinering mellem PHARE-CBC og INTERREG

Ændring af PHARE-CBC-forordningen

Ud fra en formodning om, at udvidelsen gennemføres den 1. januar 2004, vil PHARE-programmeringen for 2003 være den sidste for tiltrædelseslandene. I lyset af den korte tidsfrist har Kommissionen til hensigt kun at foretage ganske få ændringer af PHARE-CBC-forordningen.

Erfaringerne siden 1999 med indførelsen af de samlede programmeringsdokumenter og fælles udvalg viser, at der fortsat er mulighed for en yderligere tilpasning af PHARE-CBC til INTERREG, navnlig med hensyn til foranstaltningernes støtteberettigelse. Når man gør status over de nyskabelser, der allerede blev indført ved 2000-revisionen af PHARE, forekommer det hensigtsmæssigt at gå videre med denne tilpasning.

Den eneste ændringer, der er nødvendig i denne forbindelse, vedrører artikel 5 i Kommissionens PHARE-CBC-forordning, hvor man ved at slette sidste punktum i stk. 1 ophæver de nuværende forskelle mellem aktion (a) til (i) og (j) til (n). Resultatet er, at alle aktioner vil være berettiget til støtte under den generelle PHARE-CBC eller PHARE-CBC for mindre projekter (artikel 5.2). Denne tilpasning af støtteberettigede aktioner under PHARE-CBC vil skabe større overensstemmelse med fremgangsmåden under INTERREG.

Kommissionen har vedtaget disse ændringsforslag den 6. september 2002, hvilket betyder, at den ændrede PHARE-CBC-forordning kan finde anvendelse på programmeringen for PHARE 2003.

Revision af PHARE-retningslinjerne

Kommissionen har også arbejdet med en revision af PHARE-retningslinjerne for 2000-2006. I den forbindelse har man også taget aspekter vedrørende transnationalt og interregionalt samarbejde op.

Med hensyn til kandidatlandenes deltagelse i programmer under INTERREG III B (transnationalt) såsom CADSES eller III C (interregionalt) gentages det i PHARE-

retningslinjerne, at kandidatlandene fortsat kan anvende deres nationale PHARE-midler til dette formål og endda udvide denne anvendelse.

I Østersøområdet, hvor man anvender en transnational fremgangsmåde, vil PHARE-CBC fortsat yde med finansiering til programmer af INTERREG III B-typen.

De reviderede retningslinjer blev vedtaget den 6. september 2002 sammen med PHARE CBC-forordningen.

Anvendelse af territorialprincippet

I sin handlingsplan for grænseregionerne meddelte Kommissionen ligeledes, at den ville undersøge mulighederne for en mere fleksibel anvendelse af "territorialprincippet". Dette betyder, at det i øjeblikket kun er projekter eller de dele af projekter, der fysisk er placeret på EU's område, der kan finansieres af INTERREG.

Efter nøje undersøgelse af spørgsmålet er Kommissionen nået frem til den konklusion, at de nuværende lovgivningsmæssige rammer ikke giver mulighed for at yde bistand via strukturfondene uden for Den Europæiske Unions område. Territorialprincippet skal derfor fortsat finde anvendelse på investeringsprojekter (f.eks. rensningsanlæg, broer, teknologiceentre osv.). Der er imidlertid mulighed for en mere fleksibel fortolkning af territorialprincippet i følgende tilfælde:

Undtagelser for teknisk bistand

I Kommissionens forordning (EF) nr. 1685/2000 af 28. juli 2000 (punkt 2.1, andet led, i regel nr. 11 i bilaget) om detaljerede bestemmelser for gennemførelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1260/1999 hedder det, at udgifter til deltagere fra lande uden for Fællesskabet ved møder i overvågningsudvalgene og underudvalgene kan finansieres via det relevante budget for teknisk bistand, hvor formanden for det pågældende udvalg anser deres tilstedeværende for nødvendig med henblik på en effektiv gennemførelse af programmet.

I forbindelse med INTERREG-programmerne kan styringsudvalgene anses for at være underudvalg. Når INTERREG-programmerne omfatter lande uden for Fællesskabet, navnlig ansøgerlandene, kan tilstedeværelsen af repræsentanter for disse lande generelt anses for nødvendig for en effektiv gennemførelse af programmet i lyset af vedtægterne for overvågningsudvalgene og styringsudvalgene (som i de fleste tilfælde allerede er fastlagt), hvori medlemsskabet for disse repræsentanter uden for EU samt kravet om, at beslutningerne skal være enstemmige, er fastlagt. Dette behøver derfor ikke blive gentaget i hver eneste mødeindkaldelse.

Undtagelser for projekter, der ikke er berettiget til teknisk bistand

Hvad angår godtgørelsen af projektrelaterede rejse- og opholdsudgifter til repræsentanter fra lande uden for Fællesskabet, er det Kommissionens holdning, at inden for projekter i kategori A - bortset fra investeringsprojekter - der forvaltes af projektledere, der er støtteberettigede på EU's side af grænsen, er visse udgifter for deltagere fra ansøgerlandene (rejse- og opholdsudgifter, gebyrer for deltagelse i møder, seminarer og sprogkurser osv.) berettiget til godtgørelse fra

EFRU. For projekter i del A og B kan rejse- og opholdsudgifter for **partnere eller deltagere fra tredjelande** uden for EU med henblik på at lette samarbejdet mest muligt være berettiget til støtte under en foranstaltning, når mødet eller seminaret finder sted i EU og er et led i en godkendt foranstaltning.

Rejse- og opholdsudgifter for **partnere og deltagere fra EU's medlemsstater** som led i foranstaltninger, der finder sted i et tredjeland, og som er væsentlige for en vellykket gennemførelse af projektet som helhed, er også berettiget til EFRU-støtte.

Yderligere muligheder for en mere fleksibel fortolkning af territorialprincippet

I henhold til EF-lovgivningen om offentlige indkøb kan tjenester eller udstyr, der anvendes til gennemførelsen af et INTERREG-projekt i EU, også komme fra "partnerlandet" eller andre involverede tredjelande i henhold til den generelle nationale eller internationale lovgivning eller EU's lovgivning om offentlige indkøb.

I overensstemmelse med ovenfor beskrevne principper vedrørende EFRU-støtteberettigelsen for visse udgifter for ansøgerlandenes repræsentanters deltagelse i projekter - bortset fra investeringsprojekter - kan visse dele af udgifterne til medlemsstaternes repræsentanters deltagelse i dele af projekter, der finder sted i et ansøgerland, og som har væsentlig betydning for en vellykket gennemførelse af projektet som helhed, også være berettiget til EFRU-støtte (rejse- og opholdsudgifter, afgifter til deltagelse i møder, seminarer, udstationering eller sprogkurser osv.).

Støtteberettigelse for områder, der støder op til grænseområder

På grund af Wiens enestående beliggenhed tæt på de områder, der grænser op til Slovakiet, Ungarn og Den Tjekkiske Republik, accepterede Kommissionen, at byen blev medtaget i INTERREG III A-programmerne med Ungarn og Den Tjekkiske Republik. Wiens særlige rolle i de økonomiske forbindelser og i forbindelse med den administrative koordinering med grænseområderne i kandidatlandene talte til fordel for denne ordning. De nærmere detaljer blev drøftet med de østrigske myndigheder og fastlagt i en ændring af INTERREG-retningslinjerne⁴ efter høring af nabolandene og under hensyntagen til de særlige behov i de tilgrænsende delstater.

3.2. Politiske initiativer i landbrugssektoren

Med hensyn til at ændre de eksisterende programmer for udvikling af landdistrikter for at forbedre konkurrenceevnen og diversificeringen af aktiviteter i grænseområderne er det stadig for tidligt at drage konklusioner, idet der endnu ikke foreligger nogen midtvejsevaluering af disse programmer (vil efter planen foreligge ved udgangen af 2003). Man skal imidlertid huske på, at en række af grænseregionerne modtager betydelige beløb i mål 1-støtte, der omfatter foranstaltninger til udvikling af landdistrikterne, samt har en højere medfinansieringsgrad end andre regioner.

⁴ Se ABI. C 239 af 25. august 2001, side 4.

Gennemførelsen af afsnittet om "transnationalt samarbejde" i LEADER+, som giver lokale aktionsgrupper mulighed for at iværksætte projekter med tilsvarende strukturer i andre lande (herunder ansøgerlandene), er endnu ikke gået i gang overalt. Udvælgelsen af LEADER-grupperne er endnu ikke afsluttet, og programmerne er endnu ikke gået ind i gennemførelsesfasen. Desuden er samarbejdet med ansøgerlandene et nyt aspekt ved LEADER og LEADER-grupperne, hvor man prioriterer lokale projekter og skal identificere deres potentielle partnere samt måle projekternes bidrag til udviklingen i det pågældende område. Men visse lokale aktionsgrupper har allerede indledt de første kontakter.

4. KONKLUSION

Udvidelsen har særlig betydning for grænseregionerne i EU's medlemsstater. Den vil give disse regioner mulighed for øget integration, økonomisk aktivitet og vækst. Der findes imidlertid særlige problemer med hensyn til infrastruktur og økonomisk omstrukturering, som man må finde en løsning på.

Sammen med de strukturpolitiske instrumenter og instrumenterne i den intensiverede førtiltrædelsesstrategi sikrer man gennem Kommissionens handlingsplan fra juli 2001, at grænseregionerne vil modtage tilstrækkelig støtte gennem en lang række af foranstaltninger.

I rapporten påviser man, at Kommissionen har gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen af fællesskabsaktionen for grænseregioner. Projektgennemførelsen befinder sig imidlertid fortsat i en tidlig fase, og Kommissionen er i den forbindelse stærkt afhængig af de regionale og lokale partners indsats for at sikre en vellykket gennemførelse af de projekter, til hvilke der er afsat økonomiske midler.

Med hensyn til 2003 har man planlagt en yderligere bevilling på 15 mio. EUR til forberedende foranstaltninger til pilotprojektet "konsekvenserne af udvidelsen for de regioner, der støder op til kandidatlandene" (budgetkonto B5-3003). Man har planlagt følgende aktiviteter:

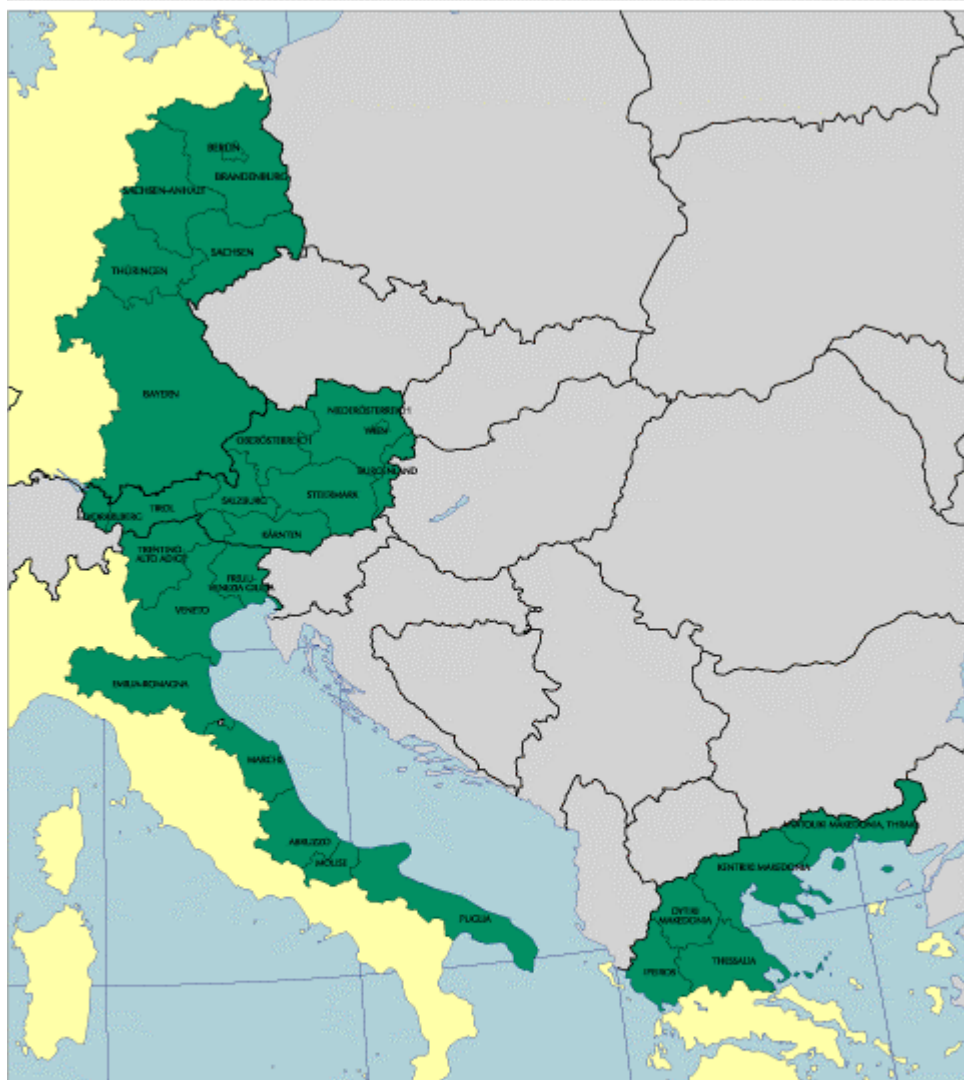
- fortsat støtte til SMV'er, navnlig inden for de mest berørte sektorer, herunder udvikling af erhvervssamarbejde og overførsel af teknisk knowhow
- konsolidering af foranstaltninger over for arbejdstagerne, såsom rådgivning og vejledning af arbejdstagere i social- og arbejdsmarkedslovgivning på begge sider af grænsen samt andre oplysninger om Fællesskabets regelværk vedrørende fri bevægelighed for personer på tidspunktet for tiltrædelsen
- videreførelse af foranstaltninger, der skal forberede lokale og regionale offentlige myndigheder på øget mobilitet og migration samt bidrage til gennemførelsen af målrettede sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige initiativer over for borgerne.

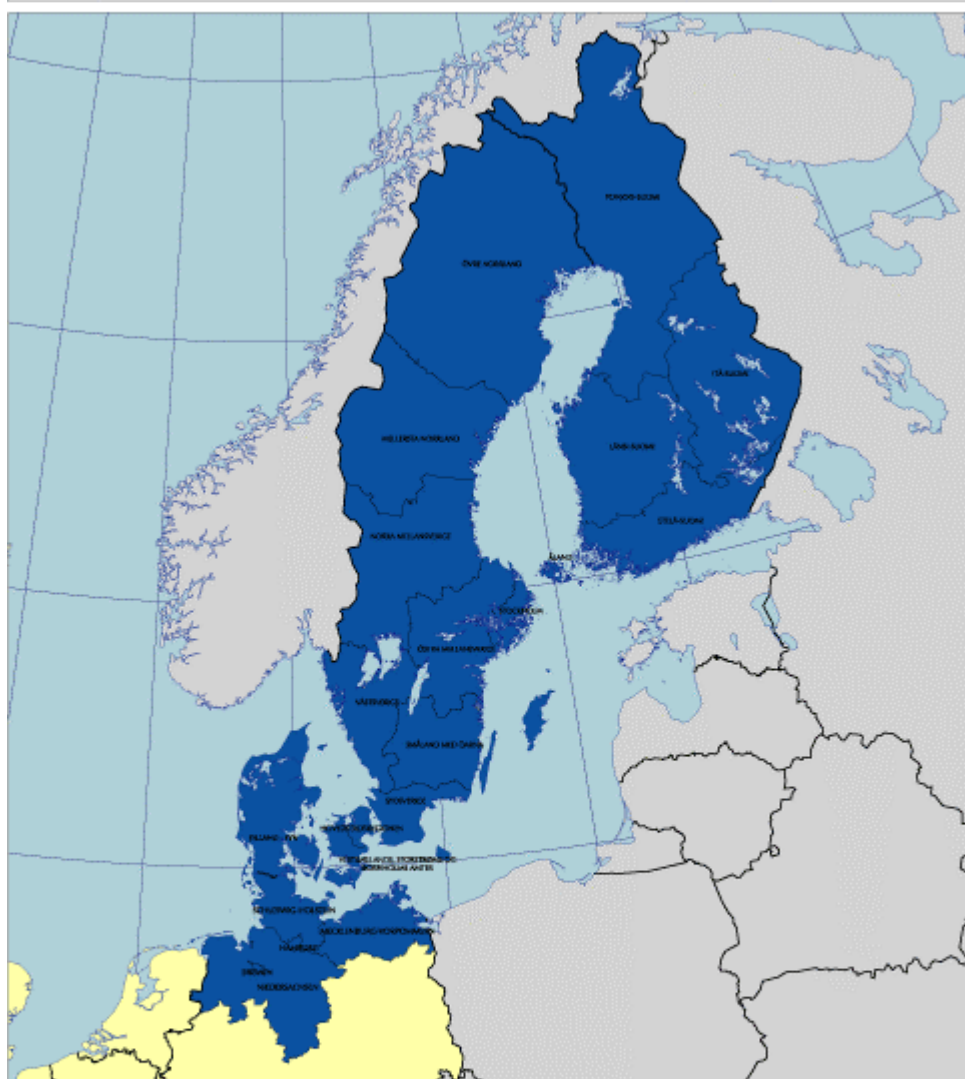
Derudover vil Kommissionen fortsat overvåge udvidelsens sociale og økonomiske virkninger i grænseregionerne med henblik på at forbedre denne fællesskabsaktion yderligere.

BILAG: Fordeling af 30 mio. EUR til grænseregionerne under INTERREG 2002 (ny budgetpost B2-1411)

13 DEL A-PROGRAMMER + DEL B-PROGRAM FOR ØSTERSØOMRÅDET							
Deltagerlande	Navnet på programmet for de pågældende regioner	Samlet udgift	EFRU- bevilling (bruges som fordelingsnøgle)	Andel i %	Fordeling af de 30 mio. på programmer	Samlet EFRU- bevilling med tillæg af de 30 mio. EUR	
Finland/Estland	Sydlig kyststrækning	31,40	14,10	1,5%	0,451	14,55	
Tyskland/Polen	Mecklenburg-Polen	110,98	83,09	8,9%	2,657	85,74	
Tyskland/Polen	Brandenburg-Lubuskie	130,79	96,21	10,3%	3,077	99,29	
Tyskland/Polen	Sachsen-Polen	61,11	42,68	4,5%	1,365	44,05	
Tyskland/Tjekkiske Rep.	Sachsen-Tjekkiske Rep.	244,25	170,72	18,2%	5,459	176,18	
Tyskland/Tjekkiske Rep.	Bayern-Tjekkiske Rep.	127,64	63,82	6,8%	2,041	65,86	
Østrig/Tjekkiske Rep.	Østrig-Tjekkiske Rep.	51,80	25,90	2,8%	0,828	26,73	

Østrig/Slovakiet	Østrig-Slovakiet	52,50		26,25		2,8%	0,839	27,09	
Østrig/Ungarn	Østrig-Ungarn	61,65		30,82		3,3%	0,986	31,81	
Østrig/Slovenien	Østrig-Slovenien	54,52		27,26		2,9%	0,872	28,13	
Italien/Slovenien	Italien-Slovenien	93,29		43,20		4,6%	1,381	44,58	
Grækenland/Bulgarien	Grækenland-Bulgarien	259,28		170,00		18,1%	5,436	175,44	
Grækenland/Cypern	Grækenland-Cypern	80,21		47,00		5,0%	1,503	48,50	
Finland/Sverige/ Danmark/Tyskland/ Estland/Litauen/ Letland/Polen	Østersøregionen	186,51		97,11		10,4%	3,105	100,22	
I alt		1 545,93		938,17		100,0%	30,000	968,17	
								+3,2%	

INTERREG IIIC South (2000-2006)

